



Jaarverslag 2023

Stichting voor de Jaarverslaggeving

en de

Raad voor de Jaarverslaggeving

INHOUD	pag.
Voorwoord van de voorzitter van de Raad voor de Jaarverslaggeving	4
1. Hoofdpunten 2023 en financiële ontwikkelingen	7
1.1 Hoofdpunten 2023 SJ en RJ	7
1.2 Risicoparagraaf	10
1.1 Samenvatting financieel overzicht 2023 Stichting voor de Jaarverslaggeving	12
1.2 Begroting 2023 en 2024 Stichting voor de Jaarverslaggeving	14
2. Verslag van de Stichting voor de Jaarverslaggeving	16
3. Verslag van de Raad voor de Jaarverslaggeving	19
3.1 Bundels ‘Richtlijnen voor de jaarverslaggeving’	19
3.2 RJ-Uitingen	20
3.3 Adviezen en commentaren	20
3.4 Bijeenkomsten 2023	20
3.5 RJ-vergaderingen	21
3.6 RJ-Staf	21
3.7 Internationale activiteiten	21
3.8 Ander overleg	22
3.9 De RJ in 2024	23
4. Samenstelling bestuur van de Stichting voor de Jaarverslaggeving	24
5. Samenstelling Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ)	25
6. Samenstelling RJ-Staf	26
7. RJ-werkgroepen	26
8. Contactgegevens RJ	26
9. Jaarrekening	
Jaarrekening 2023 Stichting voor de Jaarverslaggeving	27
10. Overige gegevens	
Controleverklaring	39

Bijlage 1: RJ-Uitingen verwerkt RJ-bundel 2024 / RJk-bundel 2024 en overige RJ-Uitingen uitgebracht in verslagjaar 2023.

Bijlage 2: Aangepaste hoofdstukken in RJ-bundel 2024 en RJk-bundel 2024.

Bijlage 3: Samenstelling RJ-werkgroepen in 2023.

VOORWOORD VAN DE VOORZITTER VAN DE RAAD VOOR DE JAARVERSLAGGEVING

Het jaar 2023 was voor Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ) een belangrijk en druk jaar. Zoals verwacht heeft de RJ veel tijd en aandacht besteed aan alle ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheidsverslaggeving. Daarom wil ik beginnen om de leden van de zeer breed samengestelde RJ-werkgroep duurzaamheidsverslaggeving, onder (co-)voorzitterschap van Olga Smirnova en Simon Braaksma, te bedanken voor de enorme inspanningen die zij hebben geleverd bij het analyseren en voorbereiden van RJ-reacties (waaronder commentaren) op alle voorstellen van EFRAG, Europese Commissie maar ook van de ISSB rond (standaarden voor) duurzaamheidsverslaggeving. Ik merk dat de inspanningen van deze RJ-werkgroep bijzonder op prijs worden gesteld. Ten eerste door de leden van RJ en daarnaast door EFRAG, waarbij de co-voorzitter van de RJ-werkgroep zitting heeft in de EFRAG Sustainability Reporting Board, wordt de rol en inbreng van de RJ, al dan niet in samenwerking met andere op dit terrein actieve ‘standard setters’ uit grotere EU-lidstaten, zeer gewaardeerd. Maar ook in nationaal verband zoals blijkt uit de veel bekeken en hoog gewaardeerde reeks online ‘webinars’ die de RJ in samenwerking met de SER heeft verzorgd in zowel 2022 als 2023. Het komende jaar 2024 zal in het teken staan van de implementatie van de EU-richtlijn duurzaamheidsrapportage (CSRD) in de Nederlandse wetgeving. Op de in 2023 geconsulteerde voorstellen voor de Nederlandse implementatiewet en het implementatiebesluit heeft de RJ uiteraard gereageerd. Ik dank de (als waarnemers bij de RJ) betrokken medewerkers van het ministerie voor hun inzet en bereidheid om de RJ tijdig nader te informeren en advies te vragen. Daarnaast zal 2024 het eerste verslagjaar zijn waarover desbetreffende grote organisaties van openbaar belang in het bestuursverslag een volledig duurzaamheidsrapport moeten opnemen. Deze rapportage zal moeten voldoen aan de in 2023 middels een EU-verordening definitief gepubliceerde ESRS (European Sustainability Reporting Standards). Tevens zal er ten aanzien van het duurzaamheidsrapport een opdracht tot ‘limited assurance’, door een auditor/assurance provider, moeten worden uitgevoerd. Eind 2023 heeft EFRAG ook de eerste concept ‘implementation guidance’ gepubliceerd, waarop de RJ (-werkgroep) begin 2024 heeft gereageerd.

Vanzelfsprekend zijn in 2023 naast de bovengenoemde zaken ook alle andere reguliere werkzaamheden van de RJ doorgedaan en is er weer een groot werkpakket afgehandeld. Uiteraard betreft dat allereerst de diverse wijzigingen in de hoofdstukken in de RJ-bundel en RJk-bundel, die in september 2023 is gepubliceerd. Deze wijzigingen zijn, veelal als ontwerp-richtlijnen, vooraf gecommuniceerd via de zogeheten RJ-Uitingen. Van praktisch belang is dat in 2023 de naamgeving van de jaaredities van de RJ-bundel en RJk-bundel, ten behoeve van meer duidelijkheid en in navolging van andere (internationale) ‘standard-setters’ (waaronder IASB), is gekoppeld aan het verslagjaar waarop de RJ-bundel of RJk-bundel van toepassing is. Dat is een beleidswijziging ten opzicht van eerdere RJ-uitgaven: de in september 2023 gepubliceerde bundels zijn dus ‘jaareditie 2024’, want van toepassing op het verslagjaar 2024. Ik wil langs deze weg de

leden van de RJ-vaktechnische staf en het RJ-secretariaat bedanken voor hun inspanningen ter voorbereiding en afwerking van de (wijzigingen in de) in 2023 gepubliceerde RJ-Uitingen en RJ-bundels. De diverse wijzigingen in de RJ-bundel en RJK-bundel jaareditie 2024, die in september 2023 zijn verschenen, zijn nader beschreven in de Ten Geleide bij deze bundels. Voor deze wijzigingen en voor de daarin verwerkte en overige in 2023 verschenen RJ-Uitingen verwijs ik gemakshalve naar het overzicht opgenomen in de bijlagen 1 en 2.

Ik wil hier benadrukken dat ik zeer verheugd ben dat de RJ er in geslaagd is om in 2023 het langjarige project af te ronden inzake verduidelijkingen rond jaarverslaggeving in de situatie van (materiële) onzekerheid over de continuïteit van de onderneming. Dit project is gestart in de nasleep van de uiterst onzekere Covid-19 periode, waarbij er in de verslaggevings- en accountancypraktijk diverse vragen zijn ontstaan over jaarverslaggeving bij de ‘going-concern’ problematieken in diverse bedrijfstakken. In de RJ-bundel jaareditie 2024 zijn verduidelijkingen opgenomen in met name het gewijzigde hoofdstuk 170 ‘Discontinuïteit en materiële onzekerheid over continuïteit’ en daarbij opgenomen schema. Ik wil iedereen bedanken die een bijdrage heeft geleverd aan dit voor de Nederlandse verslaggevingspraktijk zo belangrijke project. Het is verheugend en kenmerkend dat de aloude ‘tripartite’ samenstelling van de RJ, met opstellers (verschaffers), gebruikers (users) en controleurs (auditors, dan wel samenstellers) van jaarverslaggeving, hier weer volledig tot zijn recht is gekomen. Dit heeft via een gedegen proces binnen de RJ en in overleg met betrokken participanten (achterbannen) geleid tot nuttige en praktische aanpassing in de RJ-bundel.

De internationale ontwikkelingen inzake duurzaamheidsverslaggeving heb ik hierboven kort geschetst en zullen in 2024 onverminderd verder gaan. Daarbij moeten we echter niet vergeten dat er in 2024 op het gebied van internationale financiële verslaggeving ook enkele belangrijke projecten op de agenda staan, waar de RJ (mede via EFRAG) bij betrokken is en die mogelijk ook gevolgen kunnen hebben voor de RJ-bundel. Dit betreft allereerst de aangekondigde nieuwe standaard inzake de primaire financiële overzichten (IFRS 18), maar daarnaast ook de IFRS-vereenvoudigingen voor ‘subsidiaries without public accountability: disclosures’. De toekomstige vereenvoudigde (toelichtings)vereisten voor dochtermaatschappijen die IFRS gebruiken, zou naar de visie van de RJ ook behoren te worden goedgekeurd (endorsed) voor toepassing in de EU. Een ander IASB-project dat mogelijk invloed kan hebben zijn de ontwikkelingen over verslaggeving van specifieke financiële instrumenten en de verwerking als eigen of vreemd vermogen (Financial Instruments with Characteristics of Equity, FICE). Tenslotte is er ook veel aandacht voor specifieke verslaggevingsonderwerpen die gerelateerd zijn aan klimaatrisico’s en de energietransitie, waaronder bijvoorbeeld de verwerking van zogenaamde renewable power purchase agreements.

In 2023 hebben alle RJ-vergaderingen hybride plaatsgevonden waaraan een ieder (stafleden, werkgroepleden, waarnemers of gasten) ook elektronisch kan deelnemen. Zeker

voor personen die slechts een deel van de vergadering bijwonen, blijkt dit een zeer praktische (en reistijdbesparende) mogelijkheid. Hierbij moet worden erkend dat fysieke vergaderingen ook een duidelijk voordeel met zich meebrengen. Een belangrijke praktische verandering is dat sinds de verhuizing, in juli 2023, de RJ-vergaderingen worden gehouden in Hoofddorp, dit als gevolg van dezelfde verhuizing van de NBA (Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants). In de RJ-vergaderingen in 2023 is ook diverse malen gesproken over acties en vervolgstappen naar aanleiding van de in 2022 in een aparte RJ-vergadering besproken strategie van de RJ. Hieraan zal ook in 2024 verdere opvoering worden gegeven.

Tenslotte wil ik wijzen op de sinds 2023 gewijzigde samenstelling van de RJ. In januari 2023 is Joost van den Berg benoemd als RJ-lid. Ik ben verheugd met de inbreng van zijn specifieke expertise uit de bankensector bij de RJ-vergaderingen. Overigens wil ik langs deze weg Harm van de Meerendonk, die eind 2022 is afgetreden als RJ-lid, zeer hartelijk bedanken voor zijn voortreffelijke inzet voor de RJ over vele jaren. Hij heeft gedurende zijn (maximale) zittingstermijn in de RJ een enorme specifieke bijdrage geleverd aan RJ-vergaderingen. Ik ben blij dat hij zijn grote kennis en ervaring wel nog blijft inzetten als lid van de RJ-werkgroep(en).

Het spreekt voor zich dat in de vergaderingen van het bestuur van de Stichting voor de Jaarverslaggeving (SJ), in 2023, ook veel aandacht is besteed aan de rol van de RJ bij EFRAG, de totstandkoming ESRS/implementatie CSRD en financiering van de RJ-werkzaamheden. Daarbij zijn ook de bijdrage (subsidie) van het Ministerie van Financiën alsmede de exploitatiebijdragen van NBA en SER aan de RJ-werkzaamheden aan de orde geweest. Dit uiteraard ook in het kader van de jaarlijkse begroting- en verantwoording cyclus, waaronder de jaarrekening 2022 en externe controle daarvan. De vergaderfrequentie van het SJ-bestuur in 2023 was, net zoals in 2022, ten opzichte van voorgaande jaren relatief hoog.

Gerard van Santen
Voorzitter Raad voor de Jaarverslaggeving

1. HOOFDPUNTEN 2023 EN FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN

1.1 HOOFDPUNTEN 2023 STICHTING VOOR DE JAARVERSLAGGEVING EN RAAD VOOR DE JAARVERSLAGGEVING

Missie, visie en doelstellingen

Het (statutaire) doel van de RJ is het bevorderen van de kwaliteit en bruikbaarheid van de externe verslaggeving, binnen Nederland, door rechtspersonen en andere economisch belangrijke organisaties. Dit tracht de RJ te bereiken door a) het publiceren van RJ-Uitingen en RJ-bundels, b) het gevraagd en ongevraagd adviseren van overheden en andere regelgevende instanties over met name voorschriften inzake externe verslaggeving en c) te participeren in internationale organisaties die zich bezig houden met het bevorderen van de kwaliteit van of het ontwikkelen van standaarden ten behoeve van de externe verslaggeving (met name EFRAG). Onderdeel hiervan is ook nauwe betrokkenheid bij de ontwikkeling en invoering van duurzaamheidsverslaggeving.

De RJ draagt bij aan (kwalitatief) goede verslaggeving van Nederlandse organisaties door het uitbrengen van toegankelijke Richtlijnen. Daarbij baseert de RJ zich op de relevante wetgeving, waarbij de RJ (via Richtlijnen) nadere uitleg geeft en de maatschappelijk aanvaarde verslaggevingsgrondslagen vastlegt. De RJ houdt rekening met de vereiste proportionaliteit en het feit dat toepassing van de RJ-richtlijnen weliswaar maatschappelijk aanvaard is (in jurisprudentie) maar dat het niet de status heeft van een wettelijke bepaling.

De RJ speelt tijdig in op actuele relevante ontwikkelingen in wetgeving en (internationale) verslaggevingsstandaarden. De RJ heeft een relatief grote inbreng in, en coördineert de Nederlandse inbreng in, internationale ‘standard setters’; primair EFRAG (als adviesorgaan van de Europese Commissie voor a) het goedkeuren in de EU van nieuwe IFRS-standaarden en b) het ontwikkelen van European Sustainability Reporting Standards ESRS) en secundair IASB/ISSB (als International Financial- en Sustainability Reporting Standard Setters/IFRS).

De RJ realiseert zich dat de RJ-organisatie relatief klein is en beschikt over betrekkelijk bescheiden financiële middelen. De RJ focust zich mede daarom nadrukkelijk op haar kerntaken. Overigens heeft de RJ met weinig middelen een bijzonder grote impact. Dit voornamelijk door de deskundigheid, kennis en ervaring van de RJ-leden, leden RJ-staf, RJ-secretariaat en leden RJ-werkgroepen. Diverse personen waaronder vele werkgroepleden stellen hun tijd en deskundigheid volledig belangeloos en zonder enige financiële vergoeding (‘in natura’) ten dienste van de RJ-gremia. Deze kosteloze bijdragen van vele deskundigen en betrokkenen zijn uitermate belangrijk voor alle RJ-werkzaamheden, dit bevordert ook de praktische invloed en maatschappelijke aanvaardbaarheid daarvan. De kracht van de RJ is mede gelegen in de (‘tripartiete’) samenstelling en onafhankelijkheid.

Wat hebben we bereikt; wat kan beter

De RJ-bundels, de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, hebben in de Nederlandse verslaggevingspraktijk een onomstreden status. Zij bieden een maatschappelijk aanvaarde norm voor verslaggeving. Deze Richtlijnen zijn flexibel, proportioneel en pragmatisch. Daarbij bevat de RJ-bundel niet alleen Richtlijnen voor ondernemingen, maar tevens aparte hoofdstukken voor bijzondere sectoren en (niet-commerciële) organisaties.

De invloed van de RJ op de ontwikkelingen in internationale financiële- en duurzaamheidsverslaggeving is, mede gezien de geringe omvang van de RJ-organisatie, relatief groot. De RJ maakt hierbij keuzes op welke onderwerpen zij zich richt en op welke wijze. Naast de formele commentaarbrieven is vooral de directe participatie in bijvoorbeeld de EFRAG Admin Board (oud-RJ-voorzitter Peter Sampers), de EFRAG Financial Reporting Board (RJ-voorzitter Gerard van Santen) en de EFRAG Sustainability Reporting Board (co-voorzitter RJ-werkgroep duurzaamheidsverslaggeving Simon Braaksma) een belangrijke manier om invloed om uit te oefenen.

De snelle ontwikkelingen rondom duurzaamheidsverslaggeving, hetgeen als wettelijk onderdeel van het bestuursverslag een logisch aandachtsgebied is voor de RJ, biedt kansen en uitdagingen. Enerzijds zal de RJ géén eigen ‘duurzaamheidsrichtlijnen’ ontwikkelen, mede omdat de verslaggevingsregels (ESRS) wettelijk op Europees niveau worden voorgeschreven. Anderzijds is de RJ nadrukkelijk, via EFRAG, betrokken bij de ontwikkeling van deze ESRS. De RJ coördineert de Nederlandse inbreng bij deze ontwikkeling (ook in EFRAG) en gaat de Nederlandse verslaggevingspraktijk - binnen haar mogelijkheden - helpen bij de implementatie van de nieuwe regels. Een uitdaging is dat dit grotendeels een andere en ruimere doelgroep van stakeholders betreft dan degenen die traditioneel betrokken waren bij financiële verslaggeving.

Het is voor de RJ belangrijk dat het (grotere) publiek wordt bereikt en bediend. Hierbij zullen bijvoorbeeld nog stappen moeten worden gezet op het gebied van digitalisering, deels in samenwerking Wolters Kluwer als uitgever van de RJ-bundels. Ook zal de externe communicatie door de RJ kunnen worden verbeterd, hetgeen ook de bekendheid van de RJ bij andere dan de ‘traditionele’ doelgroepen verhogen.

Een ander belangrijk aandachtsgebied betreft de Nederlandse verslaggevingsregels voor het MKB. De RJ brengt al sinds vele jaren een aparte RJk-bundel uit met specifieke Richtlijnen voor kleine- en micro ondernemingen. Deze RJk-bundel voldoet nadrukkelijk aan een behoefte. De inhoud en toegankelijkheid van deze RJk-bundel voor deze specifieke doelgroep blijft hierbij een belangrijk aandachtspunt. De expertise bij diverse raadsleden en de MKB-werkgroep is hierbij essentieel om in te spelen op de specifieke behoeften vanuit de praktijk.

Primaire (strategische) doelstellingen

De primaire (strategische) doelstellingen op korte termijn (1 jaar) zijn vooral gelegen in het eerste verslagjaar van implementatie en toepassing van de wettelijk verplichte duurzaamheidsverslaggeving (EU CSRD-ESRS). Ten aanzien van financiële verslaggeving zullen onder meer de nieuwe Pensioenwet en de vervanging van het huidige Stramien (hoofdstuk 930) belangrijke onderwerpen zijn. Operationeel zal worden gekeken naar een betere structurering van de begroting- en jaarrekeningcyclus, in samenwerking met de SER als subsidieverstrekker, alsmede naar de bezetting van het RJ-secretariaat.

Op de middellange termijn (2 - 5 jaar) zal de RJ nadrukkelijk betrokken blijven bij de gefaseerde invoering van duurzaamheidsverslaggeving. Ten aanzien van de financiële verslaggeving door Nederlandse (dochter)ondernemingen, kunnen de nieuwe IFRS-regels voor ‘subsidiaries without public accountability’ een belangrijke invloed hebben. Daarnaast zal er vooral aandacht zijn voor actuele ontwikkelingen inzake de externe verslaggeving, het verder verbeteren van de toegankelijkheid van de richtlijnen (qua inhoud, maar ook qua digitale ontsluiting) en de ontwikkelingen qua digitalisering van de verslaggeving zelf. Een ander belangrijk aandachtspunt betreft de interactie van de verslaggeving met bijvoorbeeld de aangekondigde nieuwe EU-richtlijn (Corporate Sustainable Due Dilligence Directive, CSDDD) als aanvulling op de EU-CSRD en de ontwikkelingen ten aanzien van corporate governance. Tenslotte is het belangrijk dat de RJ een juiste diverse samenstelling heeft, waarbij niet alleen man/vrouw belangrijk is, maar juist ook de diversiteit in de professionele achtergrond en expertise.

Governance Stichting (SJ) en Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ)

In 2022 en 2023 is er, mede naar aanleiding van vragen van de externe controlerend accountant als onderdeel van de jaarrekeningcontrole, in vergaderingen van het SJ-bestuur diverse malen gesproken over (vastlegging) van de governance-structuur alsmede de verantwoordelijkheden van de leden van het SJ-bestuur en de leden van de RJ als uitvoerend orgaan. In 2023 is door het SJ-bestuur een document besproken en vastgesteld waarin deze verantwoordelijkheden, als in- en aanvulling op hetgeen hierover in de statuten expliciet is vastgelegd, nader zijn beschreven. Aan de doelstellingen van de RJ wordt inhoudelijk invulling gegeven door het uitvoerend orgaan van de SJ, de Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ) waarvan de leden worden benoemd door het SJ-bestuur en waarop het bestuur van de SJ toezicht uitoefent. De SJ keurt jaarlijks het werkplan en het verslag van werkzaamheden goed en kan uiteraard zaken agenderen bij de RJ. Het SJ-bestuur is tevens verantwoordelijk voor onder andere de financiering van de RJ-werkzaamheden. Het bestuur van de SJ wordt ondersteund door het RJ-secretariaat en de RJ-voorzitter.

Lange termijn strategie en financiering

In 2023 heeft ook overleg plaatsgevonden met de Sociaal-Economische Raad (SER). In dit overleg, dat enerzijds gerelateerd is aan de financiële bijdrage van SER aan de RJ zijn de werkzaamheden van de RJ, de jaarrekening 2022 en begroting aan de orde gekomen. Naar aanleiding van de vertraagde afronding van de accountantscontrole van de jaarrekening 2022 en andere verbeterpunten inzake het subsidieaanvraag- en verantwoordingsproces, is daarover door de RJ-voorzitter en RJ-secretariaat in 2023 tweemaal separaat met desbetreffende SER-contactpersonen/beleidsmedewerkers gesproken. Deze gesprekken betroffen met name de noodzakelijke verbetering van het jaarrekening(controle)proces, om zodoende te (kunnen) voldoen aan de voor de SER benodigde zeer korte (verantwoordings)termijnen en de subsidievoorwaarden. De RJ heeft, mede na bespreking daarvan in vergaderingen van het SJ-bestuur, medio 2023 diverse maatregelen getroffen (in overleg met de NBA als uitvoerder van onze financiële administratie en de externe accountant) om dit jaarrekening- en subsidieproces te verbeteren. De SER heeft aangekondigd in 2024, hetgeen ook zal worden beschreven in de SER subsidiebeschikking 2024, dit (subsidie) traject nadrukkelijk te zullen monitoren en mogelijk de subsidievoorwaarden te moderniseren, waarbij ook meer aandacht zal worden gevraagd voor de lange termijn strategie en financiering van de RJ en verantwoording hierover aan de SER. In dit verslag is reeds nadrukkelijk een begin gemaakt om hier nader inzicht over te geven.

1.2 RISICOPARAGRAAF

Hieronder gaan wij kort in op de belangrijkste financiële risico's, risico's in de bedrijfsvoering en frauderisico's. Voor een verdere uiteenzetting van de financiële ontwikkelingen in 2023, de begroting en verwachtingen voor 2024 verwezen we naar de paragrafen 1.3 en 1.4.

Financiële Risico's

Het mogelijke financiële risico alsmede grootste onzekerheid van de RJ is gelegen in een substantieel lagere jaarlijkse opbrengst auteursrechtvergoedingen, waardoor een hogere exploitatiesubsidie gevraagd moet worden van de organisaties die een financiële bijdrage leveren aan het werk van de RJ.

Een mogelijk financieel risico en onzekerheid zijn de activiteiten van de RJ inzake duurzaamheidsverslaggeving, gezien de onzekerheid hoeveel tijd en middelen dit de RJ zal kosten. Voor 2024 is er overigens zekerheid verkregen over de bijdragen aan EFRAG in 2024, alsmede over de te ontvangen projectsubsidie van het Ministerie van Financiën. Voor 2025 en daarna zijn hierover nog geen afspraken gemaakt.

Het bestuur probeert deze financiële risico's te mitigeren, door de ontwikkeling in de auteursrechtvergoeding te monitoren in nauw overleg met de uitgever. Daarnaast worden

de overige financiële ontwikkelingen tijdig besproken met de SER en de NBA inzake hun exploitatiesubsidie, en eventueel beoordeeld welke bijsturingsmaatregelen nodig zijn inzake de kostenbeheersing.

Risico's bedrijfsvoering

De voornaamste bedrijfsrisico's liggen met name op het terrein van 1) de reputatie van de Raad voor de Jaarverslaggeving 2) de kennis en know-how van de RJ-staf en het RJ-secretariaat die de werkzaamheden van de Raad ondersteunen en 3) de kwaliteit van de werkzaamheden van Wolters-Kluwer als uitgever van de RJ-bundels.

Het bestuur probeert deze bedrijfsrisico's vooral te mitigeren door haar benoemingsbeleid, alsmede waarborgen te creëren voor goede communicatie over werkzaamheden van de RJ, een hoogwaardige en professionele organisatie en intensieve samenwerking met de uitgever waarin aandacht is voor de behoeften van de afnemers.

Frauderisico's

Het belangrijkste frauderisico betreft het onrechtmatig onttrekken van middelen aan de organisatie, mede gezien de kleine omvang van de organisatie. Dit risico wordt in belangrijke mate gemitigeerd doordat de financiële administratie wordt uitgevoerd door de NBA, en er op basis hiervan ook sprake is van functiescheiding inzake het betaalproces.

1.3 SAMENVATTING FINANCIËEL OVERZICHT 2023 STICHTING VOOR DE JAARVERSLAGGEVING

Staat van baten en lasten

	2023 Werkelijk EUR	2023 Begroot EUR	2022 Werkelijk EUR
Baten			
Exploitatiesubsidies (SER/NBA)	318.684	490.000	319.974
Subsidie EFRAG (Ministerie van Financiën)	50.000	50.000	50.000
Subsidie SBR / NT	-	pm	36.000
Auteursrechtvergoedingen	452.985	370.000	447.812
Financiële baten	2.815	-	-
Totaal baten	824.484	910.000	853.786
Lasten			
Secretariaat	324.260	325.000	317.544
Projecten jaarverslaggeving / RJ staf	115.000	115.000	115.000
Participatie in internationale projecten	152.801	160.000	141.552
Kosten SBR / NT project	-	pm	36.000
Presentiegelden	179.749	245.000	176.152
Overige lasten	52.618	65.000	66.429
Financiële lasten	56	-	1.109
Totaal lasten	824.484	910.000	853.786
Resultaat	-	-	-

Toelichting bij financieel overzicht

Algemeen – ontwikkelingen gedurende het boekjaar

Voor de jaarrekening 2023 wordt verwezen naar de pagina's 27 tot en met 38.

In zowel 2023 als 2022 zijn de kosten gemaakt ten aanzien van de ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheidsverslaggeving een integraal onderdeel van de besteding (zie ook hierna).

Exploitatiesubsidies

Het exploitatiesaldo (zijnde het verschil tussen de baten en de lasten, exclusief de exploitatiesubsidie zelf) wordt voor ⁷/₁₁-deel gesubsidieerd door de SER en voor ⁴/₁₁-deel door de NBA. Als gevolg van met name de hogere auteursrechtvergoedingen en lagere kosten dan begroot in 2023, is de exploitatiesubsidie aanzienlijk lager dan begroot aangezien de exploitatiesubsidie zodanig wordt vastgesteld dat het uiteindelijke exploitatiesaldo nihil bedraagt.

Begroting en werkelijke baten en lasten 2023

De gerealiseerde werkelijke kosten in 2023 waren lager dan begroot. Dit vanwege lagere presentiegelden, onder meer omdat de meeste leden van de RJ-werkgroep duurzaamheidsverslaggeving geen beroep doen op presentiegelden, en lagere kosten participatie in internationale projecten (kosten overleg bij EFRAG en IASB/IFASS) als gevolg van lagere reis- en verblijfskosten dan begroot. De opbrengst van de auteursrechtvergoeding was in 2023 hoger dan begroot. De behaalde baten (omzet) uit auteursrechtvergoedingen zijn opnieuw hoger dan eerdere prognoses; hoofdzakelijk veroorzaakt doordat stijging van elektronische abonnementen groter is

dan de afname van “papieren” abonnementen.

De kosten die direct toerekenbaar zijn aan de activiteiten van duurzaamheidsverslaggeving bedroegen in 2023 ca. € 87.000 (2022: € 98.000), waarvan het grootste deel de lidmaatschapsbijdrage aan EFRAG-SR (ad € 75.000) betreft. De overige kosten betreft presentiegelden aan enkele leden van de RJ-werkgroep duurzaamheidsverslaggeving en bijeenkomsten. Hierbij dient opgemerkt te worden dat er geen toerekening van kosten van het RJ-secretariaat en RJ-vergaderingen (o.a. presentiegelden) in het bovenstaande bedrag zijn opgenomen, terwijl zowel het secretariaat als de RJ een belangrijk deel van hun tijd aan deze activiteiten heeft besteed. De kosten waren in 2022 vooral hoger door de fysieke outreach bijeenkomst inzake de voorstellen omtrent ESRS

De kosten voor het door EZK gesubsidieerde NT-project zijn budgetneutraal; omdat de subsidie voor NT 18 pas eind 2023 is toegezegd, hebben hiervoor in boekjaar 2023 geen werkzaamheden plaatsgevonden en zijn derhalve de baten en lasten nihil.

Financiële positie

Er is sprake van een constant eigen vermogen van ca. € 38.000. Doordat er jaarlijks voorschotten worden ontvangen van de uitgever (voorafgaand aan eindafrekening) voor auteursrechtvergoedingen en van de exploitatiesubsidies is er geen nadere financieringsbehoefte. Per 31 december 2023 is er een relatieve hoge positie aan liquide middelen; hier staan echter nog te betalen verplichtingen tegenover, waaronder de terug te betalen (niet-bestede) subsidies inzake SBR-NT, nog te betalen projectkosten RJ-staf en de rekening-courant positie met de NBA.

Verwachtingen voor 2024

In de begroting 2024 (zie pagina 14) is rekening gehouden met geschatte kosten als gevolg van de RJ betrokkenheid en werkzaamheden bij de ontwikkeling van standaarden voor duurzaamheidsverslaggeving. Dit betreft kosten participatie in EFRAG-SR (Sustainability Reporting), waarvoor vanaf 2022 (voor drie jaar) een projectsubsidie wordt ontvangen van het Ministerie van Financiën, kosten van de activiteiten RJ-werkgroep duurzaamheidsverslaggeving en overige te verwachten werkzaamheden, waarbij niet is geanticipeerd op het wederom eventueel afzien van presentiegelden door de leden van de werkgroep duurzaamheidsverslaggeving.

De SER heeft voor boekjaar 2024 aangegeven in eerste instantie geen bevoorschotting voor de exploitatiesubsidie te verstrekken totdat het subsidieproces bij de RJ verder is verbeterd (zie hierboven pagina 10 ‘Lange termijn strategie en financiering’). De SER heeft echter tevens aangegeven dat bij een eventueel liquiditeitstekort de RJ een verzoek tot bevoorschotting kan indienen bij de SER.

1.4 BEGROTING 2023 EN 2024 STICHTING VOOR DE JAARVERSLAGGEVING

In € 1.000

	Begroting 2023	Werkelijk 2023	Begroting 2024
Baten			
Exploitatiesubsidies	490	318	480
Projectsubsidie	50	50	50
Subsidie SBR / NT	pm	-	pm
Auteursrechtvergoedingen	370	453	410
Financiële baten	-	3	-
	<u>910</u>	<u>824</u>	<u>940</u>
Lasten			
Secretariaat	325	324	345
Projecten jaarverslaggeving / RJ staf	115	115	120
Participatie internationale projecten	160	153	160
Kosten SBR / NT project	pm	-	pm
Presentiegelden	245	180	245
Overige lasten	65	52	70
	<u>910</u>	<u>824</u>	<u>940</u>
Saldo van baten en lasten	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

Begroting 2024 en meerjarenoverzicht

De begroting 2023 en 2024 is opgesteld rekening houdend met de RJ-werkzaamheden inzake zowel financiële verslaggeving als duurzaamheidsverslaggeving. De geschatte kosten van de RJ-werkzaamheden inzake duurzaamheidsverslaggeving, waaronder de kosten van de participatie in EFRAG-SR, de werkzaamheden van de RJ-werkgroep duurzaamheidsverslaggeving en overige duurzaamheidsgerelateerde activiteiten zijn opgenomen in de begroting. Vanaf 2022 is voor een deel van deze kosten een projectsubsidie ontvangen van het Ministerie van Financiën voor de periode 2022 t/m 2024. In de begroting is niet geanticipeerd op het wederom eventueel afzien van presentiegelden door de leden van de werkgroep duurzaamheidsverslaggeving.

In de begroting 2024 is verder rekening gehouden met de toename van de auteursrechtvergoedingen in de afgelopen jaren. Vanwege de onzekerheid inzake deze vergoeding is nog wel een lager bedrag begroot dan de werkelijke gerealiseerde auteursrechtvergoedingen in de afgelopen 2 jaren. In de begroting 2024 zijn vanwege het budgetneutrale karakter van het door EZK gesubsidieerde NT-project als pm opgenomen. Daarnaast zijn een aantal kostenposten in de begroting aangepast voor de verwachte effecten van prijs- en looninflatie.

De begroting 2024 is de basis geweest voor de jaarlijkse aanvraag voor de exploitatiesubsidie aan SER en NBA. Het SJ-bestuur heeft het volste vertrouwen dat over verslagjaar 2024 de bijdragen van NBA en SER aan de exploitatiesubsidie toereikend zullen zijn.

2. VERSLAG VAN DE STICHTING VOOR DE JAARVERSLAGGEVING

Algemeen

De Stichting voor de Jaarverslaggeving (SJ) is in 1981 opgericht. Thans participeren in de Stichting de volgende organisaties:

- de Vereniging VNO-NCW;
- de Koninklijke Vereniging MKB-Nederland;
- de Federatie Nederlandse Vakbeweging (FNV);
- het Christelijk Nationaal Vakverbond (CNV);
- VBA beleggingsprofessionals (CFA Society VBA Netherlands);
- Eumedion;
- de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA).

De SJ heeft als doel de kwaliteit en bruikbaarheid van de externe verslaggeving, in het bijzonder de jaarrekening, door rechtspersonen en andere organisaties binnen Nederland te bevorderen. Dit wordt gerealiseerd door a) het jaarlijks publiceren van de bundels ‘Richtlijnen voor de jaarverslaggeving’ en periodieke RJ-Uitingen, b) door het gevraagd en ongevraagd adviseren van de Nederlandse overheid en andere regelgevende instanties, zoals de International Accounting/Sustainability Standards Boards (IASB/ISSB) en EFRAG (voorheen de European Financial Reporting Advisory Group) of de Europese Commissie, en c) te participeren in internationale organisaties die zich bezig houden met het bevorderen van de kwaliteit van of het ontwikkelen van standaarden ten behoeve van de externe verslaggeving (met name EFRAG). Aan deze doelstelling wordt inhoudelijk invulling gegeven door het uitvoerend orgaan van de SJ, de Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ), waarvan de leden door de SJ worden benoemd en waarop het bestuur van de SJ toezicht uitoefent.

Bestuursvergaderingen

In 2023 is het bestuur van de SJ viermaal in vergadering bijeen geweest. In deze vergaderingen kwamen onder andere de volgende onderwerpen aan de orde:

- de jaarrekening 2022 en het jaarverslag 2022 van de SJ en de RJ;
- de begroting 2024 en het werkplan 2023/2024 van de RJ;
- de governance-structuur SJ (stichtingsbestuur) en RJ (uitvoerend orgaan);
- nationale en internationale ontwikkelingen financiële- en duurzaamheidsverslaggeving;
- RJ-rol en -werkzaamheden duurzaamheidsverslaggeving bij EFRAG.

Jaarrekening 2022 en begroting 2024

In de bestuursvergaderingen van de SJ in 2023 zijn diverse onderwerpen besproken. Deze onderwerpen waren veelal gerelateerd aan in juli 2023 goedgekeurde begroting 2024 en gekoppeld aan het werkplan 2023-2024 van de (geplande) RJ werkzaamheden. De jaarrekening SJ/RJ boekjaar 2022 is, in aanwezigheid van de externe controlerend accountant, besproken in de SJ-bestuursvergadering in februari 2023. Omdat de afronding van de controle door de externe accountant van de jaarrekening onvoorziene vertraging opliep, heeft het SJ-bestuur in april 2023 een update ontvangen. Uiteindelijk is in juli 2023 de jaarrekening zonder belangrijke wijzigingen definitief vastgesteld en de controleverklaring van de externe accountant bij de jaarrekening 2022 verstrekt.

Deze gecontroleerde en vastgestelde jaarrekening 2022 is, als exploitatiesubsidieverantwoording, toegezonden aan de SER en de NBA. Deze jaarrekening 2022 is eveneens toegezonden aan het Ministerie van Financiën ter verantwoording van de in 2022 aangevraagde en verstrekte projectsubsidie voor de financiële bijdrage RJ aan EFRAG en de EFRAG-werkzaamheden van diverse RJ-vertegenwoordigers. De goedgekeurde begroting 2024 is, samen met het werkplan 2023-2024, ingediend als exploitatiesubsidieaanvraag 2024 bij de SER en NBA. De jaarrekening 2022 is evenals het werkplan 2023-2024 ook openbaar gemaakt op de RJ-website.

Samenstelling RJ

De RJ opereerde vanaf haar oprichting in 1981 in een tripartiet model met delegaties representatief voor verschaffers, gebruikers en controleurs van jaarverslaggeving. Na een evaluatie van dit model in 2015 is besloten de samenstelling en besluitvorming van de RJ aan te passen om de RJ daarmee slagvaardiger te laten opereren. Sindsdien kent RJ tien zetels: een RJ-voorzitter en negen leden. De voorzitter en alle leden worden, op voordracht van een benoemingscommissie bestaande uit vertegenwoordigers van in het SJ bestuur participerende organisaties aangevuld met de RJ-voorzitter, benoemd door het SJ-bestuur. Alle leden en de voorzitter hebben stemrecht, waarbij besluiten met een gekwalificeerde meerderheid kunnen worden genomen wanneer consensus niet mogelijk blijkt. In 2023 zijn alle besluiten door de RJ in consensus genomen.

Per 1 januari 2023 is een nieuwe lid benoemd, de heer J.J. van den Berg, als opvolger van de heer H. van de Meerendonk. De benoemingstermijn van de leden van de RJ is maximaal vier jaar, met een mogelijkheid tot herbenoeming voor een tweede termijn van vier jaar. De heer van de Meerendonk is afgetreden vanwege het bereiken van de maximale zittingstermijn. Per 1 januari 2023 zijn heren H.P. van Arkel en M. Hartman herbenoemd (voor een tweede termijn van vier jaar).

Gedurende het jaar 2023 was de samenstelling van de RJ als volgt:

- De heer drs. H.P. van Arkel RA
- De heer J.J. van den Berg Msc
- Mevr. drs. C.J.H.M. van Bussel RA
- De heer prof. dr. C. Camfferman RA

- De heer M. Hartman RA
- De heer drs. G.J. Jordaan RA
- De heer drs. J.A.R. Ousen RA RBA
- De heer drs. G.M. van Santen RA (voorzitter)
- Mevr. drs. C. L. Suurland RA
- Mevr. mr. Q.H. Van Vliet

Het SJ-bestuur benadrukt dat de Stichting en haar uitvoerend orgaan, de Raad voor de Jaarverslaggeving, hun taken slechts kunnen vervullen dankzij de financiële steun van de Sociaal Economische Raad (SER) en de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA), alsmede de driejarige subsidie van het Ministerie van Financiën voor de RJ-deelname en financiering van EFRAG (Sustainability Reporting Pillar). Daarnaast is er een bijzonder grote personele steun van alle in de RJ participerende organisaties en diverse accountantskantoren, die capaciteit en expertise beschikbaar stellen ten behoeve van de RJ-werkzaamheden. Het SJ-bestuur spreekt veel waardering en dank uit voor de inzet van de voorzitter en de leden van de RJ, de waarnemers, het secretariaat, de staf en de werkgroepen.

3. VERSLAG VAN DE RAAD VOOR DE JAARVERSLAGGEVING

3.1 BUNDELS ‘RICHTLIJNEN VOOR DE JAARVERSLAGGEVING’

Jaarlijks worden door de RJ bundels met ‘Richtlijnen voor de jaarverslaggeving’ uitgebracht, bestaande uit de RJ-bundel ‘voor middelgrote en grote rechtspersonen’ en de RJk-bundel ‘voor micro- en kleine rechtspersonen’. Deze RJ-bundels bevatten Richtlijnen die van toepassing zijn vanaf een bepaald verslagjaar. De RJ streeft ernaar zodanig inhoud te geven aan de Richtlijnen dat daarin een antwoord kan worden gevonden op de meeste zich in de praktijk voordoende vragen. Dit wordt gerealiseerd door voor de behandelde onderwerpen uit te gaan van de Nederlandse wettelijke bepalingen voor jaarrekening en bestuursverslag, zoals voornamelijk vervat in Titel 9 Boek 2 BW en in specifieke (sector)wetgeving. Daarbij wordt door de RJ tevens kritisch bekeken of door de IASB uitgebrachte en door de Europese Commissie goedgekeurde internationale verslaggevingsstandaarden (EU-IFRS) kunnen bijdragen aan de verdere ontwikkeling van de Nederlandse regelgeving inzake externe verslaggeving, voordat deze internationale verslaggevingsstandaarden eventueel in (ontwerp-)Richtlijnen worden verwerkt.

Sinds 2023 worden significante wijzigingen in de Richtlijnen altijd eerst als ontwerp-Richtlijn, via een RJ-Uiting, gepubliceerd. Na publicatie van de RJ-Uiting kan er op de inhoud daarvan, waaronder de ontwerp-Richtlijnen, binnen een bepaalde termijn worden gereageerd. Na afloop van deze commentaarperiode worden ontvangen reacties en commentaar meegenomen in de definitieve besluitvorming. Uiteindelijk worden ontwerp-Richtlijnen besproken en (al dan niet) definitief gemaakt in een raadsvergadering, waarna de definitieve Richtlijn in de eerstvolgende jaareditie van de RJ-bundel wordt opgenomen. Vanaf 2023 worden geen ontwerp-Richtlijnen meer opgenomen in de RJ-bundels, maar worden ontwerpen altijd gepubliceerd door middel van een RJ-Uiting. Op deze manier is de doorlooptijd van wijzigingen in de Richtlijnen verkort en is er tevens meer duidelijkheid welke Richtlijnen van toepassing zijn voor het verslagjaar. De definitieve Richtlijnen worden opgenomen in de jaareditie van de RJ-bundels uitgegeven door Wolters Kluwer, zowel in gedrukte als in elektronische vorm. Tevens wordt door Wolters Kluwer een Engelse vertaling van de RJ-bundel gemaakt en uitgebracht. Deze Engelse vertaling is behulpzaam voor de verslaggevingspraktijk en opleidingen, uiteraard blijft de Nederlandse tekst van de RJ-bundel leidend.

Bundel ‘Richtlijnen voor middelgrote en grote rechtspersonen’ (RJ-Bundel)

De RJ heeft in september 2023 een nieuwe jaareditie van de bundel Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor middelgrote en grote rechtspersonen gepubliceerd. Naast enkele aanpassingen als gevolg van ontvangen commentaren en wetwijzigingen zijn in deze editie de in de loop van 2023 uitgebrachte RJ-Uitingen verwerkt (voor een overzicht van deze RJ-Uitingen wordt verwezen naar Bijlage 1). Voor een volledige overzicht van de inhoudelijke wijzigingen in de Richtlijnen wordt verwezen naar de (Ten Geleide in de) RJ-bundel jaareditie 2024 (en het overzicht in Bijlage 2).

Bundel ‘Richtlijnen voor micro- en kleine rechtspersonen’ (RJk-Bundel)

De RJ heeft medio september 2023 ook een nieuwe jaareditie van de bundel voor micro- en

kleine rechtspersonen gepubliceerd. In deze RJk-bundel jaareditie 2024 zijn de in de loop van 2023 uitgebrachte RJ-Uitingen verwerkt (voor een overzicht van deze RJ-Uitingen wordt verwezen naar Bijlage 1). Voor een overzicht van de inhoudelijke wijzigingen in de Richtlijnen wordt verwezen naar de (Ten Geleide in de) RJk-bundel jaareditie 2024 (en het overzicht in Bijlage 2).

3.2 RJ-UITINGEN

De RJ-Uitingen zijn bedoeld voor (voorstellen) inzake nieuwe Richtlijnen of wijzigingen in bestaande Richtlijnen (ontwerp-Richtlijnen) dan wel voor mogelijke verduidelijking of interpretatie daarvan. Hiermee speelt de RJ tussentijds in op actuele ontwikkelingen in verslaggeving en in het maatschappelijk verkeer. RJ-Uitingen worden op de website van de RJ gepubliceerd en verwerkt in de jaarlijkse editie van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving. In 2023 zijn 14 (2022: 13) RJ-Uitingen gepubliceerd. Hieruit blijkt dat het aantal en frequentie van de RJ-Uitingen hoog is, hiermee wordt voortvarend en adequaat ingespeeld op ontwikkelingen in verslaggeving en/of wetgeving.

3.3 ADVIEZEN EN COMMENTAREN

De RJ heeft in 2023 gewerkt aan diverse adviezen en reacties.

In 2023 zijn door de RJ diverse commentaarbrieven opgesteld en toegezonden. Dit betreft voornamelijk commentaren verzonden aan EFRAG in reactie op consultatie-documenten en (draft) commentletters van EFRAG. Tevens zijn er in 2023 diverse commentaarbrieven en reacties verzonden aan de IASB en/of de IFRS Foundation.

Al deze reacties en (commentaar)brieven zijn ook gepubliceerd op de RJ-website evenals in de periodieke RJ-nieuwsbrief. Daarnaast is er in 2023 door de RJ advies gegeven aan en ook gereageerd op (wetgevings-internet-)consultaties van het Ministerie van Financiën (concept-wetsvoorstel) en het Ministerie van Justitie en Veiligheid (concept-implementatiebesluit). Laatstgenoemde consultaties waren gerelateerd aan de implementatie (wetsvoorstel) van de EU richtlijn rapportering winstbelasting (landenrapportage door grote multinationale ondernemingen) en de implementatie (wetsvoorstel en besluit/AmvB) van de EU richtlijn duurzaamheidsrapportering (EU-CSR) in de Nederlandse wetgeving (in 2024).

3.4 BIJEENKOMSTEN 2023

In 2023 zijn er door de RJ, samen met de SER, diverse ‘webinars’ georganiseerd over duurzaamheidsverslaggeving. Deze webinars hadden als doel om de ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheidsverslaggeving op een toegankelijke wijze onder de aandacht te brengen bij vooral verschaffers en controleurs. De sprekers bestonden naast vertegenwoordigers van de SER en de RJ, juist ook uit mensen uit de praktijk teneinde hun praktische inzichten en ervaringen te kunnen delen. Deze webinars zijn door een zeer groot aantal mensen bekeken, zeker omdat ze naast de live-uitzending ook achteraf (her)bekeken kunnen worden.

Daarnaast is er in 2023, naast de frequente (soms bijna wekelijkse) elektronische vergaderingen van de RJ-werkgroep duurzaamheidsverslaggeving, waarin de ontwikkelingen en voorbereiding RJ-commentaren op (voorstellen) duurzaamheidsverslaggeving (van EFRAG en ISSB) worden besproken, tevens een afzonderlijke langere (meer toekomstgerichte) fysieke bijeenkomst-vergadering van de leden van deze RJ-werkgroep geweest. In 2024 zal de RJ wellicht weer een fysieke openbare ‘outreach-bijeenkomst’ organiseren. Er staan in 2024 een aantal belangrijke projecten op de internationale agenda bij de IASB/ISSB, maar vooral op de EU-agenda (EFRAG), waaronder duurzaamheidsverslaggevingsstandaarden voor het midden-en-klein bedrijf (ESRS SME). Deze ontwikkelingen kunnen wellicht in 2024 voor de RJ aanleiding zijn om in Nederland een (al dan niet fysieke) openbare outreach te organiseren, om daarin mogelijke input vanuit de Nederlandse (verslaggevings)praktijk te verzamelen tere bepaling van de RJ-positie of commentaren.

3.5 RJ-VERGADERINGEN

In 2023 heeft de RJ vijftien keer vergaderd; naast de vaste maandelijks vergaderingen zijn er drie extra vergaderingen geweest om met name onze commentaarbrieven tijdig te kunnen afronden. De belangrijkste onderwerpen van deze RJ-vergaderingen worden vooraf aangekondigd op de RJ-website en in de RJ-nieuwsbrief.

De RJ heeft in verschillende vergaderingen/bijeenkomsten leden van RJ-werkgroepen ontvangen. Tevens zijn in diverse RJ-vergadering gasten, waaronder IASB board member, EFRAG-staf en een emeritus hoogleraar externe verslaggeving, ontvangen.

3.6 RJ-STAF

De RJ-Staf (vaktechnische Staf) heeft voor de RJ (ontwerp-)Richtlijnen voorbereid en commentaren opgesteld op voorstellen van de IASB en EFRAG. De RJ-staf bestaat momenteel uit zeven leden waaronder een voorzitter. De RJ-staf heeft in 2023 tien keer vergaderd. De RJ spreekt zijn grote waardering uit voor het werk van de RJ-Staf, die wordt ondersteund door de vaktechnische secretaris van de RJ en overige medewerkers van het RJ-secretariaat.

3.7 INTERNATIONALE ACTIVITEITEN

Het spreekt voor zich dat de RJ, voornamelijk via de RJ-voorzitter en/of voorzitter RJ-staf dan wel RJ-secretariaat, nauw betrokken is bij en de ontwikkelingen volgt op het gebied van internationale financiële verslaggeving (IASB/IFRS en EFRAG).

Er nemen vele Nederlandse en RJ-betrokkenen deel aan activiteiten en werkzaamheden van EFRAG en/of hebben zitting in EFRAG-gremia. De heer J.F. Jullens en mevr. S. Koppes zijn lid van de EFRAG Technical Experts Group (Financial Reporting). Anderen zijn nauw betrokken bij de EFRAG ontwikkelingen inzake Sustainability Reporting, zo zijn drie Nederlanders lid van de EFRAG Sustainability Reporting Board.

3.8 ANDER OVERLEG

3.8.1 Autoriteit Financiële Markten (AFM)

De AFM participeert als waarnemer in de RJ vergaderingen. Daarnaast is er minimaal één keer per jaar een overleg met de AFM aangaande aspecten van jaarverslaggeving of wetgeving die zowel de aandacht van de RJ als de AFM hebben, waarbij in 2023 vanzelfsprekend vooral ook de snelle ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheidsverslaggeving een belangrijk aandachtspunt waren. Tijdens het jaarlijkse overleg met de AFM is besproken om de samenwerking tussen de RJ en de AFM te moderniseren, waaraan in 2024 verder vervolg zal worden gegeven.

3.8.2 Overlegplatform Publieke Verantwoording

Namens de RJ participeert drs. C.L. Suurland RA in het Overlegplatform Publieke Verantwoording (OPV), een (overheid)overlegplatform voor verslaggevingsvraagstukken.

3.8.3 Overleg met SER

Er is met vertegenwoordigers van SER inhoudelijk veel overleg gevoerd over de internationale ontwikkelingen inzake duurzaamheidsverslaggeving, waaronder over de in 2022 en 2023 gezamenlijk met SER ontwikkelde en verzorgde webinars over dit onderwerp. Deze webinars zijn zeer succesvol en worden veel geraadpleegd, hiermee voldoen RJ en SER gezamenlijk kennelijk aan de (informatie)behoefte in de Nederlandse verslaggevingspraktijk. De RJ is daarnaast bijzonder verheugd dat enkele SER-werknemers zeer actief participeren in de RJ-werkgroep duurzaamheidsverslaggeving en in enige gremia van de EFRAG Sustainability Reporting Pillar (task-force, SME-werkgroep, technical expert group). Ook in 2024 zal nader overleg plaatsvinden van de SER inzake de invulling qua samenwerking ten aanzien van vooral duurzaamheidsverslaggeving en overige relevante onderwerpen.

3.8.4 Overleg met Wolters Kluwer

In 2023 heeft enige malen overleg plaatsgehad met de uitgever van de RJ-bundel en RJk-bundel, Wolters Kluwer. In dit overleg is naast de reguliere besprekingen over de jaarlijkse uitgave van deze RJ-bundels, tevens gesproken over mogelijke verbetering van de (elektronische) toegankelijkheid en/of digitalisering van (bijlagen bij) de RJ-bundel. In 2023 is door de RJ-werkgroep en Wolters-Kluwer een pilot uitgevoerd over de mogelijke digitalisering, via een innovatieve software-tool, van de inhoud van hoofdstuk RJ 400 'bestuursverslag'. De uitkomsten van deze pilot worden thans door Wolters Kluwer, ook via interviews met betrokkenen/testers, geëvalueerd en kunnen wellicht in 2024 leiden tot een marktintroductie hiervan. Daarnaast zijn er gesprekken met Wolters Kluwer over de mogelijkheid om een bundel uit te geven inzake de wet-en regelgeving relevant voor duurzaamheidsverslaggeving, waarbij de RJ een redactionele rol zou kunnen hebben.

3.9 DE RJ IN 2024

De agenda van de RJ bevat in 2024, naast aandacht voor (onderhoud van) de Richtlijnen en ontwikkelingen in IFRS, ook nadrukkelijk het volgen van de ontwikkelingen en voorstellen voor standaarden duurzaamheidsverslaggeving. De RJ zal in 2024 reageren op de EFRAG-voorstellen voor EU standaarden duurzaamheidsverslaggeving (ESRS), waaronder de concept-implementation guidance de voorstellen inzake SMEs. Mogelijk zal ook gereageerd worden op ISSB-voorstellen voor internationale standaarden. Tevens zal de RJ reageren op relevante consultaties of voorstellen van de Europese Commissie. Mede naar aanleiding van het door de IASB enige jaren geleden gewijzigde ‘Conceptual Framework’ zullen de besprekingen in de RJ inzake het huidige hoofdstuk 930 ‘Stramien voor de opstelling en vormgeving van jaarrekeningen’ worden afgerond. Daarnaast zal de komende wettelijk verplichte duurzaamheidsverslaggeving aanleiding geven tot een heroverweging van het huidige hoofdstuk 920 ‘Handreiking voor maatschappelijke verslaggeving’. De RJ zal uiteraard waar nodig advies geven inzake en reageren op alle relevante ontwikkelingen in de Nederlandse wet- en regelgeving. Tevens zal de RJ de ontwikkelingen rond de Nederlandse Corporate Governance Code, waaronder de mogelijke aanpassing van de verklaring omtrent risicobeheersing (VOR), nauwgezet volgen.

De RJ is zijdelings betrokken bij Standard Business Reporting en de zogeheten Nederlandse Taxonomie (NT) welke, althans voor micro-, kleine- en middelgrote rechtspersonen, is voorgeschreven bij elektronische deponering van de jaarrekening bij het Handelsregister. Sinds enkele jaren verricht, vanwege een daartoe strekkend verzoek van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK), een werkgroep van de RJ werkzaamheden inzake de inhoud en kwaliteit van de NT. De in opdracht van EZK door deze RJ-werkgroep uit te voeren werkzaamheden zijn vastgelegd in een convenant tussen EZK en RJ, waarin ook afspraken zijn gemaakt over de activiteiten en financiering van de RJ-werkgroep NT. Er wordt jaarlijks aan EZK gerapporteerd over de bevindingen voortkomend uit deze werkzaamheden.

De afgelopen jaren is door de RJ geïnvesteerd in de verbetering van de communicatie over haar activiteiten en modernisering van de RJ website. Tevens is gestart met een RJ-nieuwsbrief. Er zal in 2024 verder gekeken worden naar de communicatiestrategie van de RJ en mogelijke intensivering van contacten met diverse belanghebbenden, waarmee ook beoogd wordt de bekendheid met en draagvlak voor het werk van de RJ te vergroten. De wijze en frequentie van communicatie van de RJ met belanghebbenden zal nader besproken worden.

4. SAMENSTELLING BESTUUR VAN DE STICHTING VOOR DE JAARVERSLAGGEVING

Het bestuur van de SJ was op 31 december 2023 als volgt samengesteld:

mr. I. Thijssen (VNO-NCW)	-	voorzitter
mr. dr. E.V.A. Eijkelenboom (VNO-NCW)	-	plv. bestuurslid
J. Vonhof (MKB Nederland)	-	bestuurslid
drs. R. Wolthuis (MKB Nederland)	-	plv. bestuurslid
drs. K. Douma (NBA)	-	secretaris/penningmeester
drs. B.J.G. Wammes (NBA)	-	plv. secr./penningmeester (t/m aug.)
L.W.J.M Vlaskamp RA RE (NBA)	-	plv. secr./penningmeester (vanaf sept.)
mr. H. van Steenbergen (FNV)	-	bestuurslid
drs. L.A.D. Schaap RA RC (CNV)	-	bestuurslid
drs. H. Sevdican RBA (CFA/VBA)	-	bestuurslid
drs. P.A.M. Bos (Eumedion)	-	bestuurslid

5. SAMENSTELLING RAAD VOOR DE JAARVERSLAGGEVING

De samenstelling van de RJ in 2023 was als volgt:

Voorzitter

drs. G.M. van Santen RA

Leden

benoemd op voordracht van organisaties, representatief voor *verschaffers* van informatie:

drs. H.P. van Arkel RA	VNO-NCW/MKB-Nederland
J.J. van den Berg Msc	VNO-NCW/MKB-Nederland
mr. Q.C. van Vliet	VNO-NCW/MKB-Nederland

benoemd op voordracht van organisaties, representatief voor *gebruikers* van informatie:

prof. dr. C. Camfferman RA	FNV/CNV
drs. G.J. Jordaan RA	FNV/CNV
drs. J.A.R. Ousen RA RBA	CFA Society VBA Nederland

benoemd op voordracht van organisaties, representatief voor *controleurs* van informatie:

Mevr. drs. C. van Bussel RA	NBA
M. Hartman RA	NBA
drs. C.L. Suurland RA	NBA

Secretariaat

mr. dr. C.J.A. van Geffen	vaktechnisch secretaris
M. Eggenkamp-Klingers	algemeen secretaris
B. Franzen	stafmedewerker

Notulist

S. Schoenmakers RA

Waarnemers

mr. dr. E.V.A. Eijkelenboom	VNO-NCW
mr. drs. N. Hagemans	Ministerie van Justitie en Veiligheid
drs. O.G.M. Nijenhuis	Ministerie van Financiën
drs. J.M. Wouterson RA	Autoriteit Financiële Markten (AFM)
drs. D. Manschot RA	NBA
drs. H.T. Haanappel	CFA Society VBA Nederland

6. SAMENSTELLING RJ-STAF

De vaktechnische Staf (RJ-Staf) heeft als belangrijkste taak het voorbereiden van voorstellen voor (ontwerp-) Richtlijnen voor de jaarverslaggeving en het voorbereiden van commentaren op ‘Exposure Drafts’ of ‘Discussion Papers’ van de International Accounting Standards Board (IASB) en EFRAG.

De RJ-Staf bestond in 2023 uit de volgende personen:

T. van den Vlekkert-Zevenbergen RA Msc (voorzitter)	KPMG
C. van Eijkelenburg RA MSc	EY (vanaf maart 2023)
Y. Heemeier-Xiong RA Msc	PwC
dr. B. Kamp RA	BDO (t/m februari 2023)
Mevr. A. Sewdien-Khasa RA Msc LL.M	Deloitte (vanaf maart 2023)
drs. I. van Sloun RA	Mazars
J. Stam RA	Baker Tilly (t/m oktober 2023)
D.C.A. Stolker RA MSc	EY (t/m februari 2023)
P. Westerduin MSc RA EMITA	BDO (vanaf januari 2023)

ondersteuning door RJ-secretariaat:

mr. dr. C.J.A. van Geffen

B. Franzen

vaktechnisch secretaris

stafmedewerker

7. RJ-WERKGROEPEN

De onderwerpen die in de plenaire raadsvergaderingen worden behandeld, vooral wanneer dit specifieke sectoren betreft, zijn voor een deel voorbereid door RJ-werkgroepen. Deze werkgroepen zijn veelal samengesteld uit leden van de RJ en andere (sector-)deskundigen, afkomstig uit de kringen van verschafters, gebruikers en controleurs van financiële informatie, maar ook van betrokken (overheids- of toezichhoudende) instanties. De samenstelling van deze RJ-werkgroepen in 2023 is opgenomen in Bijlage 3.

8. CONTACTGEGEVENS RJ

Raad voor de Jaarverslaggeving

Mercuriusplein 3

2132 HA Hoofddorp

tel. 088 - 4960391

e-mail secretariaat@rjnet.nl

website www.rjnet.nl

9. JAARREKENING 2023

BALANS PER 31 DECEMBER

	2023	2022		2023	2022
	EUR	EUR		EUR	EUR
ACTIVA			PASSIVA		
Vorderingen (1)	281.287	255.372	Eigen vermogen (3)	37.693	37.693
Liquide middelen (2)	322.616	263.097	Kortlopende schulden (4)	566.210	480.776
	<hr/>	<hr/>		<hr/>	<hr/>
	603.903	518.469		603.903	518.469
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>		<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

	<i>2023</i> <i>Werkelijk</i>	<i>2023</i> <i>Begroting</i>	<i>2022</i> <i>Werkelijk</i>
	<i>EUR</i>	<i>EUR</i>	<i>EUR</i>
Baten			
Exploitatiesubsidies SER/NBA (5)	318.684	490.000	319.974
Subsidie EFRAG (5)	50.000	50.000	50.000
Subsidie SBR / NT (6)	-	pm	36.000
Auteursrechtvergoedingen (7)	452.985	370.000	447.812
Financiële baten (8)	2.815	-	-
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Totaal baten	824.484	910.000	853.786
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>
Lasten			
Secretariaat (9)	324.260	325.000	317.544
Projecten jaarverslaggeving / RJ staf (10)	115.000	115.000	115.000
Participatie in internationale projecten (11)	152.801	160.000	141.552
Kosten SBR / NT project (12)	-	pm	36.000
Presentiegelden (13)	179.749	245.000	176.152
Overige lasten (14)	52.618	65.000	66.429
Financiële lasten (15)	56	-	1.109
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Totaal lasten	824.484	910.000	853.786
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>
Saldo van baten en lasten	<hr/> <hr/> -	<hr/> <hr/> -	<hr/> <hr/> -

TOELICHTING

Activiteiten

De Stichting voor de Jaarverslaggeving (SJ) heeft als doel de kwaliteit en bruikbaarheid van de externe verslaggeving, in het bijzonder van de jaarrekening, binnen Nederland door rechtspersonen en andere juridische entiteiten te bevorderen. Dit wordt gedaan door a) het publiceren van ‘Richtlijnen voor de jaarverslaggeving’, RJ-Uitingen, b) door het gevraagd en ongevraagd adviseren van overheid en andere regelgevende instanties, zoals het ministerie van Financiën en het ministerie van Justitie & Veiligheid, de Europese Commissie, EFRAG – Financial Reporting Pillar en Sustainability Reporting Pillar, de International Accounting Standard Board (IASB) en de International Sustainability Standards Board (ISSB) en c) te participeren in internationale organisaties die zich bezig houden met het bevorderen van de kwaliteit van of het ontwikkelen van standaarden ten behoeve van de externe verslaggeving (met name EFRAG). Aan deze doelstellingen wordt inhoudelijk invulling gegeven door het uitvoerend orgaan van de SJ, de Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ), waarvan de leden door de SJ worden benoemd en waarop het bestuur van de SJ toezicht uitoefent. De feitelijke vestigingsplaats van de SJ is Hoofddorp, het KvK-nummer is 41201887.

De jaarrekening is opgemaakt en vastgesteld door het bestuur op 29 maart 2024.

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de bepalingen van Richtlijn C1 Organisaties-zonder-winststreven (aangepast 2021) van de Raad voor de Jaarverslaggeving (RJk-bundel), uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Aangezien de exploitatiesubsidie van de subsidieverstrekkers (SER/NBA) zodanig wordt vastgesteld dat het uiteindelijke exploitatiesaldo nihil bedraagt is de staat van baten en lasten als zodanig opgesteld en is er geen resultaat(bestemming).

Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden activa en passiva bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde en vervolgens op geamortiseerde kostprijs onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. De verschillende baten worden als volgt toegerekend:

- Exploitatiesubsidie SER/NBA: deze subsidie wordt toegerekend aan het boekjaar waarop deze betrekking heeft; de vaststelling van deze subsidie is dusdanig dat het uiteindelijke exploitatiesaldo nihil bedraagt (zie verder noot 5);
- Subsidie EFRAG (Ministerie van Financiën): deze subsidie wordt evenredig toegerekend aan de boekjaren waarvoor deze is toegezegd, waarbij deze gekoppeld is aan de jaarlijkse bijdrage aan EFRAG inzake duurzaamheidsverslaggeving (zie verder noot 5);
- Subsidie SBR/NT: deze subsidie wordt verwerkt voor een gelijk bedrag aan de voor subsidie in aanmerking komende kosten verantwoord in het boekjaar (zie verder noot 6);

- Auteursrechtvergoedingen: de vergoedingen worden verantwoord in het boekjaar waarin het betreffende recht op vergoeding is ontstaan; deze vergoedingen zijn hoofdzakelijk gebaseerd op de uitgeefovereenkomst met onze uitgever Wolters Kluwer. Conform deze overeenkomst worden de (door de RJ ontwikkelde) Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving jaarlijks uitgegeven door Wolters Kluwer, waarbij een royalty-ontvangst plaatsvindt op basis van de door onze uitgever gerealiseerde opbrengsten in het boekjaar (zie verder noot 7).

Verplichtingen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Op grond van bepalingen in Richtlijn 290 Financiële instrumenten dienen zowel de langlopende als kortlopende vorderingen en schulden tegen geamortiseerde gewaardeerd te worden, in plaats van nominale waarde. De geamortiseerde kostprijs benadert de nominale waarde.

Er zijn geen wijzigingen in de grondslagen in de jaarrekening 2023 ten opzichte van het vorige verslagjaar.

Voor een nadere beschrijving verwijzen we naar de overige toelichtingen.

ACTIVA

(1) Vorderingen

<i>Balans per 31 december</i>	2023	2022
	EUR	EUR
Auteursrechtvergoedingen (Wolters Kluwer)	251.929	242.661
Te vorderen rente	939	-
Te vorderen op de SER (zie noot 4)	28.419	12.711
	281.287	255.372

Alle vorderingen hebben een looptijd van minder dan één jaar.

(2) Liquide middelen

<i>Balans per 31 december</i>	2023	2022
	EUR	EUR
ABN-AMRO rekening-courant	22.616	263.097
ABN-AMRO spaarrekening	300.000	-
	322.616	263.097

PASSIVA

(3) Eigen vermogen

De specificatie van het eigen vermogen luidt als volgt:

<i>Balans per 31 december</i>	2023	2022
	EUR	EUR
Algemene reserve	37.693	37.693
	<hr/>	<hr/>
	37.693	37.693
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Het eigen vermogen bestaat vanaf 2008 uit een algemene reserve. Er zijn sindsdien, ook in 2023, geen mutaties (toename of afname) in het eigen vermogen geweest. De algemene reserve kan vrij worden aangewend ten behoeve van de doelstelling van de Stichting.

(4) Kortlopende schulden

De specificatie van de kortlopende schulden luidt als volgt:

<i>Balans per 31 december</i>	2023	2022
	EUR	EUR
Verschuldigd aan de SER	-	-
Verschuldigd aan de NBA	122.022	61.560
Verschuldigd aan EZK inzake NT project	154.716	121.900
Crediteuren (presentiegelden)	37.815	30.450
Crediteuren overig	42.764	23.069
Projectkosten (RJ staf)	130.420	118.266
Projectkosten NT	-	37.191
Vakantiedagen	25.202	27.631
BTW	23.981	41.107
Accountantskosten	29.290	19.602
	<hr/>	<hr/>
	566.210	480.776
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

De schuld aan EZK (Ministerie van Economische Zaken en Klimaat) inzake het NT-project betreft de (nog) niet gebruikte subsidie inzake NT 16, NT 17 en NT 18 (zie noot 6).

Overzicht vorderingen op/ schulden aan verstrekkers exploitatiesubsidie (SER/NBA)

<i>Balans per 31 december</i>	2023	2022
	EUR	EUR
Vordering op / Verschuldigd aan de SER		
Het exploitatiesaldo wordt voor 7/11-deel gedragen door de SER.		
Het verloop van de post was als volgt:		
Saldo per 1 januari	-12.711	33.202
Voorschotten en verrekeningen	187.091	157.707
Bijdrage in de exploitatiesubsidie	-202.799	-203.620
Saldo per 31 december (voor beide jaren een vordering op de SER, zie noot 1)	-28.419	-12.711

Vorderingen op / Verschuldigd aan de NBA

Het exploitatiesaldo wordt voor 4/11-deel gedragen door de NBA

Het verloop van de post was als volgt:

Saldo per 1 januari	61.560	55.749
Voorschotten en verrekeningen	176.347	122.165
Bijdrage in de exploitatiesubsidie	-115.885	-116.354
Saldo per 31 december (voor beide jaren een schuld aan de NBA, zie noot 4)	122.022	61.560

Niet in de balans opgenomen activa en passiva

Er kan geen betrouwbare inschatting worden gemaakt of over de periode 2023-2024 sprake zal zijn van een mogelijk aan de RJ toekomende (nabetaling) reprocerecht of readergelden (zie noot 7). Om die reden is hiervoor geen vordering opgenomen. Indien in 2024 een afrekening (nabetaling) reprocerecht of readergelden wordt ontvangen, zal dit in het boekjaar 2024 worden verantwoord.

Er is een subsidie verleend door het Ministerie van Financiën voor de periode 2022 t/m 2024 (zie noot 5 en 16).

Staat van baten en lasten

(5) Exploitatiesubsidies

Exploitatiesubsidie SER/NBA

Het exploitatieresultaat wordt in 2023 gedragen voor 7/11-deel door de SER en voor 4/11-deel door de NBA. Het exploitatiesaldo wordt daarbij gedefinieerd als het saldo van de baten en lasten (exclusief de exploitatiesubsidie zelf).

De exploitatiesubsidie is als volgt berekend:

	<i>2023</i> <i>Werkelijk</i>	<i>2023</i> <i>Begroting</i>	<i>2022</i> <i>Werkelijk</i>
	<i>EUR</i>	<i>EUR</i>	<i>EUR</i>
Lasten	824.484	910.000	853.786
Baten (exclusief exploitatiesubsidies)	<u>-505.800</u>	<u>-420.000</u>	<u>-533.812</u>
Grondslag voor exploitatiesubsidie	318.684	490.000	319.974
Bijdrage SER (7/11)	202.799	311.818	203.620
Bijdrage NBA (4/11)	115.885	178.182	116.354
Exploitatiesubsidie	<u>318.684</u>	<u>490.000</u>	<u>319.974</u>

De exploitatiesubsidie 2023 is nog niet formeel goedgekeurd door de subsidieverstrekkers. Dit is wel het geval ten aanzien van de subsidie 2022. De begrote subsidie voor 2024 is goedgekeurd.

Subsidie EFRAG (Ministerie van Financiën)

Door het Ministerie van Financiën is inzake de RJ participatie in de EFRAG Sustainability Reporting Pillar in 2022 een projectsubsidie toegekend voor de periode 2022 t/m 2024 (€ 50.000 per jaar), dit is ter dekking van de extra kosten van de RJ door de aanvullende bijdrage van de RJ aan EFRAG inzake de Sustainability Reporting Pillar.

(6) Subsidie SBR / NT

Dit is een subsidie t.b.v. inzet RJ bij het SBR / NT project (Nederlands Taxonomie). In 2015 zijn door de RJ per convenant afspraken gemaakt met het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) over inzet en financiering van de RJ werkgroep NT. De RJ ontvangt jaarlijks een subsidie van EZK voor de werkzaamheden van de RJ werkgroep NT. De leden van de RJ werkgroep NT brengen de kosten van hun werkzaamheden in rekening bij de RJ, waarna deze kosten door de RJ (budgetneutraal) worden voldaan vanuit de subsidie van EZK. De werkzaamheden (dienstverlening) van de leden van de RJ werkgroep NT verricht ten behoeve van EZK zijn BTW-plichtig. De (eindafrekening van de) subsidie periode 2020-2021 (NT 16) is in 2022 gecontroleerd door externe accountant Flynth; de definitieve subsidievaststelling door EZK dient nog plaats te vinden.

In 2022 is opnieuw een subsidie ontvangen van EZK (NT 17). In 2023 is een toezegging van de subsidie ontvangen voor de boekjaren 2023 (NT 18) en 2024 (NT 19). Met EZK is overeengekomen dat de finale afwikkeling van de subsidie voor de boekjaren 2022 tot en met 2024 zal plaatsvinden na afronding van de werkzaamheden ten aanzien van NT 19. Voor ontvangen (voorschotten) inzake deze subsidies, waarvoor nog geen besteding heeft plaatsgevonden, is een verplichting opgenomen (zie noot 4). Dit betreft ultimo 2023 de terug te betalen subsidie voor NT 16 en NT 17 ad € 121.184 en het ontvangen voorschot voor NT 18 ad € 33.532.

(7) Auteursrechtvergoedingen

De vergoeding die de RJ ontvangt met betrekking tot de bundel Richtlijnen voor de jaarverslaggeving en andere uitgaven bedraagt sinds juli 2008 contractueel 32,5% van de door Kluwer gerealiseerde netto-omzet op de verkopen van de RJ-bundels Richtlijnen voor de jaarverslaggeving. Tevens ontvangt de RJ een vergoeding voor software en reprorecht (zie toelichting niet in de balans opgenomen activa).

De specificatie van de auteursrechtvergoedingen naar soort uitgave is als volgt:

	<i>2023 Werkelijk</i>	<i>2023 Begroting</i>	<i>2022 Werkelijk</i>
	<i>EUR</i>	<i>EUR</i>	<i>EUR</i>
Vastbladige versie (boeken)	122.542	pm	117.476
Elektronische versie (ebook, online en software)	265.705	pm	269.347
Checkmate (elektronische versie RJk)	5.534	pm	5.023
Engelstalige versie (elektronisch)	58.148	pm	50.815
Reprorecht/readergelden	1.056	pm	5.151
	<hr/> 452.985	<hr/> 370.000	<hr/> 447.812
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Op grond van de uitgeoefovereenkomst wordt jaarlijks door Wolters Kluwer een gedetailleerd overzicht verstrekt van de netto-omzet en de daarop gebaseerde aan de RJ uitbetaalde auteursrechtvergoeding (honorariumvaststelling). De RJ heeft schriftelijk aan Wolters Kluwer bevestigd in te stemmen met de ontvangen auteursrechtvergoedingen voor het jaar 2022 en 2023. Daarbij heeft de RJ, conform praktijk in voorgaande jaren, besloten geen gebruik te maken van het contractuele recht om op kosten van de RJ een (oplage)controle over de netto-omzet van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving bij de uitgever te doen plaatsvinden.

(8) Financiële baten

Dit betrof in 2023 rentebaten op de bank- en spaarrekening, als gevolg van de gestegen rente.

(9) Secretariaat

Betreft de met de NBA verrekende personeelskosten, dat wil zeggen de salariskosten voor de 3 werknemers (RJ-secretariaat). Dit betreft de vaktechnisch secretaris (0,5 fte), algemeen secretaris (0,4 fte) en stafmedewerker (0,8 fte). Dit is inclusief de hieraan gerelateerde bureaunkosten met betrekking tot huisvesting, faciliteren werkplekken (kamer in NBA-gebouw) alsmede voeren van de administratie. De personeelskosten en bureaunkosten van het RJ-secretariaat zijn in 2023 hoger dan in 2022, hoofdzakelijk als gevolg van (loon)inflatie.

(10) Projecten jaarverslaggeving / RJ staf

Op het budget worden de gemaakte onkosten van de leden van de RJ-staf in mindering gebracht en het resterende deel wordt verdeeld naar rato van de duur waarin de leden RJ-staf gedurende een jaar werkzaamheden hebben verricht en participeren in de RJ-staf. Deze vergoeding voor de werkzaamheden RJ-staf komen naar rato ten gunste van de werkgever van het desbetreffende (gedetacheerde) staf lid. De werkzaamheden van de leden RJ-staf bestaan uit: voorbereiden van aanpassingen in de RJ-bundel en Rjk-bundel, ondersteuning van RJ-werkgroepen en voorbereiden van RJ commentaarbrieven aan EFRAG en de IASB.

(11) Participatie in internationale projecten

Deze post betreft de financiële bijdrage in 2023 van RJ aan EFRAG van € 75.000 (EFRAG Financial Reporting Pillar) en € 75.000 (EFRAG Sustainability Reporting Pillar), daarmee in totaal € 150.000. In 2022 was er sprake van een bijdrage aan EFRAG van € 65.000 (EFRAG Financial Reporting Pillar) en € 75.000 (EFRAG Sustainability Reporting Pillar). Deze post bevat ook de gemaakte reis- en verblijfskosten van bijwonen (buitenlandse) vergaderingen EFRAG, IASB en ontmoetingen met andere nationale standardsetters.

(12) Kosten SBR / NT project

Deze post betreft kosten in rekening gebracht bij de RJ voor werkzaamheden leden RJ-werkgroep NT. Deze BTW-belaste werkzaamheden worden verricht op verzoek van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK). Deze kosten worden door de RJ

(budgetneutraal) voldaan vanuit de subsidie van EZK, zie voor een nadere onderbouwing de toelichting bij noot 6 (subsidie SBR/NT). Omdat voor deze werkzaamheden inzake NT 18 de subsidie pas eind 2023 is toegezegd, hebben er geen werkzaamheden in 2023 plaatsgevonden en zijn de kosten en hier tegenoverstaande baten nihil.

(13) Presentiegelden

Deze post betreft presentiegelden en reiskostenvergoedingen uitbetaald aan leden van de RJ, leden werkgroepen, de voorzitter van de RJ, de notulist en de projectbegeleiders (veelal leden RJ-staf) die de raadsvergaderingen bijwonen. Bestuursleden van de Stichting ontvangen geen bezoldiging, maar uitsluitend een vergadervergoeding voor het bijwonen van de bestuursvergaderingen (zie noot 14).

De presentiegeld-vergoeding is afgeleid van de "Verordening vergoedingen aan leden van de raad en zijn commissies" van de SER en is in 2022 en 2023, net als in eerdere jaren, bepaald op € 320 per dagdeel voor de maandelijkse raadsvergaderingen. Voor het bijwonen van de werkgroep-vergaderingen wordt een presentiegeld uitbetaald van € 125 per (online) werkgroep-vergadering. Hierbij is mede omwille van administratieve eenvoud aangesloten bij de door de NBA daartoe in 2020 ingestelde vergoedingsregeling.

In deze post zijn ook de presentiegelden werkgroep duurzaamheidsverslaggeving opgenomen. Gezien de initiële onzekerheid over de financiering van de duurzaamheidsactiviteiten van de RJ heeft zowel in 2022 als in 2023 een belangrijk deel van de leden van deze werkgroep echter afgezien van hun recht op presentiegelden.

(14) Overige lasten

De specificatie van deze post luidt als volgt:

	<i>2023</i> <i>Werkelijk</i>	<i>2023</i> <i>Begroting</i>	<i>2022</i> <i>Werkelijk</i>
	<i>EUR</i>	<i>EUR</i>	<i>EUR</i>
Vergaderkosten SJ-bestuur	1.500	15.000	2.500
Onderhoud website en softwareapplicaties	5.721	10.000	4.675
Accountantscontrole	24.691	15.000	20.424
Afscheidsbijeenkomst en attenties	8.410	9.000	10.939
Bijeenkomsten	4.677	15.000	13.742
Diverse kantoorkosten	7.619	1.000	14.149
	52.618	65.000	66.429
	52.618	65.000	66.429

In 2023 is € 1.500 aan vergadervergoeding aan bestuursleden uitbetaald. Accountantscontrole betreft controle jaarrekening en kosten controle NT-subsidie voorzover niet subsidiabel.

De kantoorkosten zijn in 2023 hoger, dit vanwege plaatsvinden van fysieke vergaderingen en daarbij behorende catering- en parkeerkosten. In 2023 zijn er afscheidsbijeenkomsten (waaronder een RJ-diner) geweest. De kosten voor bijeenkomsten zijn in 2023 aanzienlijk lager, omdat in 2023 (anders dan in 2022) geen outreach-bijeenkomst is georganiseerd over duurzaamheidsverslaggeving.

15) Financiële lasten

De financiële lasten zijn in 2023 aanzienlijk lager dan in 2022 vanwege het niet langer van toepassing zijn van negatieve rente op de liquide middelen aangehouden bij de bank.

16) Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

Voor het boekjaar 2024 heeft de RJ zich gecommitteerd aan een bijdrage aan EFRAG inzake financiële verslaggeving (EFRAG Financial Reporting Pillar) voor € 75.000 (2023: € 75.000) en voor de duurzaamheidsverslaggeving (EFRAG Sustainability Reporting Pillar) voor € 75.000 (2023: € 75.000). Met deze bijdragen aan EFRAG, alsmede de overige bijkomende kosten voor de RJ inzake duurzaamheidsverslaggeving, is rekening gehouden in de begroting 2024. In 2022 is door het Ministerie van Financiën een specifieke projectsubsidie toegekend (€ 50.000 per jaar) voor de RJ bijdrage aan EFRAG inzake duurzaamheidsverslaggeving voor een periode van 3 jaar (2022 t/m 2024).

10. OVERIGE GEGEVENS

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan het bestuur van de Stichting voor de Jaarverslaggeving

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Stichting voor de Jaarverslaggeving te Amsterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting voor de Jaarverslaggeving per 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 "Organisaties zonder winststreven".

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2023;
2. de staat van baten en lasten over 2023; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting voor de Jaarverslaggeving zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 16.000. De materialiteit is gebaseerd op 2% van de totale lasten. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met het bestuur overeengekomen dat wij aan hen tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 800 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met het bestuur gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Volledigheid van de baten uit auteursrechtvergoeding

Wij verwijzen in dit kader ook naar de toelichting op pagina 35 en 36 van de toelichting op de jaarrekening.

Beschrijving van het kernpunt:

De structurele baten bestaan uit bijdragen van in de statuten benoemde partijen en uit auteursrechtenvergoedingen, naast incidentele subsidies voor specifieke projecten welke in de loop der jaren kunnen verschillen. De bijdrage van de in de statuten benoemde partijen is afhankelijk van de hoogte van de auteursrechtenvergoeding. Uit dien hoofde is de volledigheid van de opbrengsten van de auteursrechtenvergoeding een kernpunt in de controle.

Samenvatting van de uitgevoerde werkzaamheden:

Wij hebben de verantwoorde baten uit de auteursrechtenvergoeding aangesloten met de jaarlijkse honorariumafrekening van de uitgever die verantwoordelijk is voor de productie en distributie van zowel de digitale als papieren uitgaven van de stichting. Wij hebben vastgesteld dat de honorariumafrekening in overeenstemming is met de uitgeefovereenkomst. Tevens hebben wij vastgesteld dat de honorariumafrekening in overeenstemming is met de schriftelijke bevestiging verkregen vanuit van de uitgever en de stichting betreffende de afspraken inzake de uit de uitgeefovereenkomst voortvloeiende jaarlijkse controlerechten van de stichting, alsmede dat dit op passende wijze is toegelicht in de jaarrekening. Aanvullend hebben wij cijferanalyses uitgevoerd ten opzichte van de begroting en ten opzichte van voorgaand jaar. Verder hebben wij werkzaamheden verricht om de juiste afgrenzing van de baten uit auteursrechten vast te stellen.

Voorkomen van de lasten

Beschrijving van het kernpunt:

Wij hebben een risico geïdentificeerd dat onder de verantwoorde kosten posten zitten waartoe geen prestatie is geleverd door derden. Door het ontbreken van een directe relatie tussen baten en lasten en de betrokkenheid van sleutel-medewerkers bij administratieve processen, ontstaat gelegenheid voor het opnemen van facturen waartoe geen prestatie is geleverd.

Samenvatting van de uitgevoerde controlewerkzaamheden:

Wij hebben cijferanalyses uitgevoerd ten opzichte van de begroting en ten opzichte van voorgaand jaar. Verder hebben wij deelwaarnemingen verricht op basis waarvan wij hebben gekeken of de aan de verantwoorde secretariaatskosten, projectkosten, presentiegelden en overige lasten een prestatie van een derde partij ten grondslag lag en of deze en in overeenstemming met het geldende beleid van de Stichting voor de Jaarverslaggeving zijn verantwoord in de jaarrekening.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, die bestaat uit:

- hoofdpunten 2023 en financiële ontwikkelingen;
- verslag van de Stichting voor de Jaarverslaggeving;
- verslag van de Raad voor de Jaarverslaggeving;
- samenstelling bestuur van de Stichting voor de Jaarverslaggeving;
- samenstelling Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ);
- samenstelling van de RJ-staf;
- RJ-werkgroepen;
- contactgegevens RJ;
- bijlage 1 t/m 3.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 “Organisaties zonder winststreven”.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 “Organisaties zonder winststreven”. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan het bestuur dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met het bestuur over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met het bestuur hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Arnhem, 29 maart 2024
Flynth Audit B.V.

A.J. Bast - den Hollander RA

BIJLAGE 1:

RJ-Uitingen verwerkt RJ-bundel en/of RJk-bundel jaareditie 2024

- RJ-Uiting 2022-13 Alinea's toepassing effectieve- rentemethode bij waardering tegen geamortiseerde kostprijs
- RJ-Uiting 2023-3 Verduidelijkingen inzake verslaggeving bij onzekerheid over de continuïteit (ontwerp-Richtlijnen: RJ 170, RJk A2)
- RJ-Uiting 2023-4 Verduidelijkingen met betrekking tot de presentatie en classificatie van financiële instrumenten als eigen vermogen of als vreemd vermogen (ontwerp-Richtlijnen: RJ 240, RJ 290 en RJk B12)
- RJ-Uiting 2023-6: Verwerking kosten van groot onderhoud door onderwijsinstellingen (definitieve Richtlijn) en wijzigingen als gevolg van aanpassingen in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs (Rjo)
- RJ-Uiting 2023-8 Ontwerp-richtlijn 260 'De verwerking van resultaten op intercompany transacties in de jaarrekening' definitief geworden.
- RJ-Uiting 2023-9 Voorstellen tot aanpassing van Richtlijnen naar aanleiding van ontvangen commentaren op RJ-bundel en RJk-bundel (jaareditie 2022)
- RJ-Uiting 2023-10 Definitief gewijzigde alinea's inzake geldmiddelen in het kasstroomoverzicht
- RJ-Uiting 2023-13 Verduidelijkingen inzake verslaggeving bij onzekerheid over de continuïteit (definitieve Richtlijnen: RJ 170, RJk A2)

Overige RJ-Uitingen uitgebracht in verslagjaar 2023

- RJ-Uiting 2023-1: Ontwerp-alinea in hoofdstuk 615 Beleggingsentiteiten inzake de financiële verantwoording van paraplufondsen
- RJ-Uiting 2023-2: Ontwerp-alinea's kosten van groot onderhoud – verwerking door onderwijsinstellingen in het primair en voortgezet onderwijs die een schoolgebouw niet in de balans opnemen als het economisch claimrecht bij de gemeente berust
- RJ-Uiting 2023-5: Evaluatie toepassing IFRS 16 'Leases' in hoofdstuk 292 'Leasing'
- RJ-Uiting 2023-7: Voorgenomen wijzigingen in de Richtlijnen als gevolg van aanpassingen in de Code corporate governance
- RJ-Uiting 2023-11: Toepassing wijzigingen in hoofdstuk 212 Materiële vaste activa door onderwijsinstellingen
- RJ-Uiting 2023-12: De verwerking van winstbelasting inzake 'Pillar Two model rules' onder de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving
- RJ-Uiting 2023-14: Ontwerp-alinea's inzake Pijler 2-winstbelastingen

BIJLAGE 2:

In de RJ-bundel jaareditie 2024 zijn in de volgende hoofdstukken wijzigingen doorgevoerd (in de hoofdstukken gemarkeerd met een * betreft het slechts kleine redactionele aanpassingen).

- Richtlijn 100 Inleiding
- Richtlijn 110 Doelstellingen en uitgangspunten*
- Richtlijn 115 Criteria voor opname en vermelding van gegevens
- Richtlijn 120 Prijsgrondslagen*
- Richtlijn 121 Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa*
- Richtlijn 122 Prijsgrondslagen voor vreemde valuta*
- Richtlijn 140 Stelselwijzigingen*
- Richtlijn 160 Gebeurtenissen na balansdatum*
- Richtlijn 170 Discontinuïteit en materiële onzekerheid over continuïteit
- Richtlijn 190 Overige algemene uiteenzettingen*
- Richtlijn 210 Immateriële vaste activa
- Richtlijn 212 Materiële vaste activa
- Richtlijn 214 Financiële vaste activa
- Richtlijn 216 Fusies en overnames*
- Richtlijn 221 Onderhanden projecten*
- Richtlijn 224 Overlopende activa*
- Richtlijn 228 Liquide middelen*
- Richtlijn 240 Eigen vermogen
- Richtlijn 254 Schulden*
- Richtlijn 258 Overlopende passiva
- Richtlijn 260 De verwerking van resultaten op intercompany-transacties in de jaarrekening
- Richtlijn 270 De winst- en verliesrekening*
- Richtlijn 271 Personeelsbeloningen*
- Richtlijn 275 Op aandelen gebaseerde betalingen
- Richtlijn 290 Financiële instrumenten
- Richtlijn 292 Leasing
- Richtlijn 300 Functie en indeling*
- Richtlijn 345 Beëindiging van bedrijfsactiviteiten*
- Richtlijn 360 Het kasstroomoverzicht
- Richtlijn 390 Overige in toelichting op te nemen informatie*
- Richtlijn 398 Accountantsonderzoek*
- Richtlijn 400 Bestuursverslag
- Richtlijn 404 Bezoldigingsverslag en remuneratierapport
- Richtlijn 405 Verslag raad van commissarissen
- Richtlijn 430 Kerncijfers, kengetallen en meerjarenoverzichten
- Richtlijn 500 Landeninformatie*
- Richtlijn 600 Banken*
- Richtlijn 605 Verzekeringsmaatschappijen*
- Richtlijn 610 Pensioenfondsen*
- Richtlijn 611 Premiepensioeninstellingen*

- Richtlijn 615 Beleggingsentiteiten
- Richtlijn 640 Organisaties-zonder-winststreven*
- Richtlijn 645 Toegelaten instellingen volkshuisvesting
- Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties*
- Richtlijn 655 Zorgaanbieders, jeugdhulpaanbieders en gecertificeerde instellingen*
- Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen

In de RJk-bundel jaareditie 2024 zijn volgende hoofdstukken aangepast:

- Richtlijn M1 Microrechtspersonen*
- Richtlijn A1 Inleiding, status, doelstellingen en uitgangspunten
- Richtlijn A2 Verwerking en waardering
- Richtlijn A3 Stelselwijzigingen, schattingswijzigingen en fouterstel*
- Richtlijn A6 Openbaarmaking*
- Richtlijn B2 Materiële vaste activa en vastgoedbeleggingen
- Richtlijn B3 Financiële vaste activa en consolidatie
- Richtlijn B5 Vorderingen en overlopende activa
- Richtlijn B7 Liquide middelen
- Richtlijn B8 Eigen vermogen
- Richtlijn B9 Verplichtingen/Schulden
- Richtlijn B18 Toelichting
- Richtlijn C1 Kleine organisaties-zonder-winststreven*
- Richtlijn C2 Kleine fondsenwervende organisaties*
- Richtlijn C3 Kleine zorgaanbieders*
- Richtlijn D3 Handreikingen bij de toepassing van fiscale waarderingsgrondslagen

BIJLAGE 3:

Samenstelling RJ-Werkgroepen in 2023

RJ-werkgroep Banken

drs. C.C.J. Segers RA (voorzitter), drs. J.A. van den Hengel RA (secretaris), drs. J.B. Hesselink RA, S.M. Hiemstra RA, H. van Rooijen en drs. E.E. Vacher RA.

RJ-werkgroep Beleggingsentiteiten

W.L.L. Paulissen RA (voorzitter), M. el Annouri (secretaris), C. van Eijkelenburg RA MSc (vaktechnische staf), drs. J.B. Hesselink RA, mr. J.H.A. Janssen-Daalen, drs W.H.E. van Ommeren RA MBA, drs. J.A.R Ousen RA RBA, J.A. Roodhorst RC, mr. F.P.D. van Pelt en M. Stravers RA MSc

RJ-werkgroep Bestuursverslag/Corporate Governance

mr. J.J. Prinsen (voorzitter), E.P. Noorloos RA AA RO (secretaris), T. van den Vlekkert-Zevenbergen RA MSc (vaktechnische staf), drs. R Abma, drs. J.I. de Groot RA, prof. dr. mr. J.B.S. Hijink, drs. A.M de Jong RA en M.M. Klaver-Drost RA.

RJ-werkgroep Duurzaamheidsverslaggeving

O. Smirnova (voorzitter), S. Braaksma (voorzitter), J.W. Stam (RJ-Staf), F. van Beest, M. Cordeiro, C. Cuipers, M. Didden, H. van den Ende, E.V.A. Eijkelenboom, S. Esmeijer, M. Frikkee, U. Ganga, S. Gobert, T. Groen, R. Gruijters, A-J. Heitink, A. Jakobs, F. Meerman, K. Nandram, F. Schreiner, L. van der Vijgh, prof. D. de Waard en S. Werkman.

RJ-werkgroep Financiële instrumenten

G.C. Wognum RA MSc AMCT (voorzitter), D. Groenewoud RA MSc (secretaris), A. Sewdien-Khasa MSc LLM RA (vaktechnische staf), T. Dijkman RA, drs. J.B. Hesselink RA, drs. G.W.H. Ewalts RA RC, drs. J.H.A. Grefen RC, mr. drs. J. Kool, drs. D. Manschot RA, drs. J.A.R Ousen RA RBA en drs. H.F.H. van de Meerendonk RA.

RJ-werkgroep Fondsenwervende organisaties

drs. M. van Dijk RA, (voorzitter), drs. M. Hoevenaars RA (secretaris), P. Westerduin MSc RA EMITA (vaktechnische staf), M. van Eeckeren-Verhoeven, L. Kanu RA, drs. A.H.J. Meijer, drs. D.D. Plouvier RA, V. van Stijn RA, M. Stikkelorum, G. Visser RA en W. van Wijk.

RJ-werkgroep Internationale Verslaggeving

I.G.C. de Graaf-Oudhuis RA (voorzitter), E.P. Noorloos RA AA RO (secretaris), mr. dr. C.J.A. van Geffen, drs. H.P. van Arkel RA, , drs P.A.M. Bos, prof. dr. A.J. Brouwer RA, mr.dr. E.V.A. Eijkelenboom, M. Klaver-Drost en drs. M. Vaessen RA.

RJ-werkgroep Insurance/Verzekeringsmaatschappijen

A.H. Zoon RA (voorzitter), R.H.J. de Kwant (secretaris), C. Van Eijkelenburg RA MSc (vaktechnische staf), Drs. G.W.H. Ewalts RA RC, P.H. de Frel RA, drs. H.F.H. van de Meerendonk RA, D. Scheeland, drs. F.M. van den Wildenberg RA en drs. J.G. Kolsters RA.

RJ-werkgroep Leases

K. van der Kuij-Groenberg RA (voorzitter), E.J.H. Uunk RA (secretaris), C. van Eijkelenburg RA MSc (vaktechnische staf), drs. J.H.A. Grefen RC, drs. H.T. Haanappel, mr. drs. J. Kool en drs W.A. Koster R.A.

RJ-werkgroep MKB

drs. G-J. Jordaan RA (voorzitter), drs R. van de Corput RA (secretaris), P. Westerduin RA MSc (vaktechnische staf), drs. C.J.H.M. van Bussel RA, M.C. van Capelle RA MSc, C. Kock AA, J.F.G. Tuithof RA MSc en drs. H.W. Wanningen RA.

RJ-werkgroep Nederlandse Taxonomie

mr. drs. H.M. Evink RA (voorzitter), B.W. Smid MSc RA (voorzitter), C. Logtenberg, R.M. Schaap RA, W. Smit en P. Wiekken.

RJ-werkgroep Onderwijs

drs. H. Visser RA (voorzitter), drs. A.A.J. Vogels RA (secretaris), drs. I. van Sloun RA (vaktechnische staf), J.L. Bours RA, P. van den Eijnden, drs. R.M. Goedhart, I.G.C. de Graaf-Oudhuis RA, P.B.J. Huisman, drs J. van der Lee, I. Oortman MSc EMA RA, M.A. Rozendaal RA, drs. P.J.J. Vos RA, B.K. van Zanen RA, C. Zwarteveen en drs. N.D. van Schie RA (waarnemer).

RJ-werkgroep Pensioenfondsen

W. Teeuwissen RA (voorzitter), drs. E.J. Appel RA (secretaris), Y. Heemeijer-Xiong RA MSc (vaktechnische staf), A. Brouwer, J. Hermsen MSc. EMFC RC, drs. E. Hogendoorn, drs. M. van Luijk RA, O.H.E. Lahaye RA, J.A. Van Muilwijk-Duijzer en mr. G. Metske CPL.

RJ-werkgroep Pensioenen

prof. dr. R.L. ter Hoeven RA (voorzitter), C.J.M. Kimenai RA (secretaris), Y. Heemeijer-Xiong RA MSc (vaktechnische staf), drs. C.A. Arnold RA, drs. G.W.H. Ewalts RA RC, drs. A. Laning RA RC, drs. M.W. Lohman AAG en drs. H.F.H. van den Meerendonk RA.

RJ-werkgroep Toegelaten Instellingen Volkshuisvesting

drs. D. Manschot RA (voorzitter), M.G. Winkelman RA (secretaris), A. Sewdien-Khasa MSc LL.M. RA (vaktechnische staf), drs. S.C.J.M. Frissen RA, drs. M.P.C. Glorie RA, J.J. Herst RA, W.H. Li, drs. R.H.A. van Moll RA, J.H. Oosterhoff RA, A.C. Pureveen RA, drs. P.J.M. de Schrijver RA, M.M.J. Siebers LL.M., drs. M.J.A. Smient, drs. W.J.C.A. Weijers RA, J.A.G. Weiman RA en M.H. Wiedemeijer.

RJ-werkgroep Zorginstellingen

drs. J.A. Walhout RA (voorzitter), drs. J.C. Kolijn RA (secretaris), J.W. Stam RA (vaktechnische staf), drs. E.H. Alfing RA, N.G. Bresser RA, drs L. Eggermont RA CPA, R.L.J. Greveling Msc RA, W. Komrij, drs. A.J. Ruiten RA, drs. C.L. Suurland RA, M. Vermeij RA en mr. A.P.A.M. Walraven.